

سخن ثبوتی به مناسبت بیست و هشتمین سال تأسیس میراث مکتوب

۱۴۰۰/۱۰/۲۱

جناب آقای دکتر اکبر ایرانی

سلام و درود دارم. بیست و هشتمین سال تأسیس میراث مکتوب را تبریک می‌گوییم و برای جنابعالی و همکاران سخت‌کوش‌تان توفیق روزافزون آرزو دارم. افسوس که پاندمی کرونا اجازه نمی‌دهد گرد هم آئیم و در جشن و سروری که خواهید داشت پای‌کوبی کنیم. بیست و هشت سال یک عمر است. می‌دانم میراث مکتوب را صرفاً به سائقه فرهنگ‌دوستی و گرمی‌داشت تاریخ کهن حکمت و اندیشه سرزمینی که همه دوستش داریم، آغاز کرده‌اید. در روزهای اول تنها بودید. ولی با استقامت و سخت‌کوشی که دارید بعد از ۲۸ سال آن را به نهاد شکوفائی تبدیل کرده‌اید، یاران گران‌قدر فراوان در میراث فراهم آورده‌اید. به همه این دانش‌دوستان و دانش‌مندان بزرگوار درود می‌فرستم.

من کمترین، با توجه به تعلق خاطری که به دانش‌های تجربی دارم، به چند تن از حکمای گذشته ایران و اسلام ارادت خاصی دارم. ابوریحان بیرونی، ابن‌هیثم بصری و زکریای رازی در صدر آنان است. این حکیمان به معنای امروزی کلمه مشاهده‌گر و تجربه‌گر بودند. در مواردی آزمایشگاه داشتند و درستی و نادرستی گفته‌ها و شنیده‌ها و یافته‌هایشان را با آزمایش محک می‌زدند. ولی به نظر می‌رسد شاگردان و دست‌پرورده‌هایشان نتوانستند این نحوه دست‌یابی به معرفت را به طور باید و شاید از استاد بیاموزند و بیروانند و تبدیل به مکتب پایدار و پایا کنند. همیشه می‌اندیشم که در هزار و چند صد سال پیش، چرا به تفکر و تعقل مجرد که در جای بسیار مغتنم است بها داده می‌شد ولی برای اطمینان از درستی اندیشه‌ها به مشاهده و تجربه پرداخته نمی‌شد یا کمتر پرداخته می‌شد. من بر این باورم اگر حکمای گذشته ما اندیشه و مشاهده را پایه‌پای هم پیش می‌بردند، ای بسا رنسانس سده‌های ۱۴ و ۱۵ میلادی اروپا در سده‌های ششم و هفتم هجری کشورهای اسلامی از خراسان بزرگ و هند گرفته تا مصر و سواحل جنوبی مدیترانه ظهور می‌کرد.

آیا در میراث مکتوب اندیشمندانی هستند که در این مورد بحث و فحص کنند و احیاناً مطالبی که دیگران را هم به کار آید روی کاغذ بیاورند.

با آرزوی خوشی و شادکامی برای جنابعالی و همکارانتان

و دوام و قوام هر چه بیشتر برای میراث مکتوب

یوسف ثبوتی - زنجان، دی ۱۴۰۰